

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง "พัฒนาการของงานข่าวโทรทัศน์ไทย พ.ศ. 2525 – 2538" เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการสำรวจจากข้อมูลที่เป็นเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Documentary research) เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลสำหรับการค้นหาพัฒนาการของงานข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทย และการวิเคราะห์สาเหตุของพัฒนาการที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ ผู้ที่เคยปฏิบัติงานข่าวโดยตรงในช่วงระยะเวลาที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 หัวหน้ากองบรรณาธิการ หรือ ผู้บริหารฝ่ายข่าว ซึ่งเป็นผู้ที่มีรับนโยบายมาจากสถานี จึงมีส่วนในการควบคุมดูแลและมีอำนาจตัดสินใจในการทำข่าว คือ

1. คุณสรพรพิสิริ วิริยศิริ (สัมภาษณ์ 23 พฤศจิกายน 2547)

นักข่าวโทรทัศน์ในช่วงก่อตั้งสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย และ อดีตผู้อำนวยการฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์สีช่อง 9 อ.ส.ม.ท

2. ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล (สัมภาษณ์ 1 กุมภาพันธ์ 2548)

ผู้บริหาร และ หัวหน้าฝ่ายข่าวของ บริษัท แปซิฟิก อินเทอร์เน็ตคอมมิวนิเคชั่น จำกัด ซึ่งมีส่วนร่วมในการก่อตั้งบริษัทฯ และรับผิดชอบดูแลการผลิตข่าวโทรทัศน์ให้แก่สถานีโทรทัศน์สี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ในช่วงที่ศึกษา

1.2 นักข่าวและผู้ประกาศข่าว ซึ่งเป็นพนักงานระดับปฏิบัติงานในระยะเวลาที่ศึกษา คือ

1. คุณวิทวัส สุนทรวิเนตร์ (สัมภาษณ์ 27 กรกฎาคม 2547)

ผู้ประกาศข่าวพยากรณ์อากาศของ บริษัท แปะซิฟิก อินเทอร์เน็ตคอมมิวนิเคชั่น จำกัด

2. คุณนิรมล เมธีสุวรรณ (สัมภาษณ์ 13 ตุลาคม 2547)

นักข่าวเศรษฐกิจ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และ นักข่าวด้านสังคม รับผิดชอบผลิตข่าว "คุณภาพชีวิต" และ ผู้ประกาศข่าวของ บริษัท แปะซิฟิก อินเทอร์เน็ตคอมมิวนิเคชั่น จำกัด

3. คุณลาวัลย์ จิระสุรเดช (สัมภาษณ์ 15 ธันวาคม 2547)

นักข่าวเศรษฐกิจ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในปี พ.ศ. 2527 - 2528

4. คุณพิสิฐ กীরติการกุล (สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2548)

นักข่าว และ ผู้ประกาศข่าว ของ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

5. คุณทินรัตน์ สัจจาพิทักษ์สัมภาษณ์ (สัมภาษณ์ 18 มกราคม 2548)

นักข่าว สถานีโทรทัศน์กรมประชาสัมพันธ์ ช่อง 11 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนผลิตข่าวโทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

6. คุณจิระ ห่องสำเร็จ (สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2548)

นักข่าวประจำฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์สี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

2. ข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ สิ่งตีพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในช่วงทศวรรษที่ศึกษา คือ

- หนังสือพิมพ์รายวันในช่วงทศวรรษที่ศึกษา เช่น ไทยรัฐ , เดลินิวส์ ฯลฯ
- นิตยสารเกี่ยวกับสื่อบันเทิงที่พิมพ์จำหน่ายในช่วงทศวรรษที่ศึกษา เช่น ทิวพูล , มีเดียทีวี ไกด์ ฯลฯ
- นิตยสารด้านการธุรกิจการตลาด เช่น คู่แข่ง , มีเดียโฟกัส ฯลฯ
- เอกสารประชาสัมพันธ์ของสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ เช่น หนังสือครบรอบปีของสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ
- งานเขียนของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในช่วงทศวรรษที่ศึกษา

เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1. การทำบันทึก (Note Taking) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษา โดยการรวบรวมจากห้องสมุด สถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ เพื่อขอเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานข่าว นำมาศึกษาและเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์
2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากข้อเท็จจริง และ ความคิดเห็นจากแหล่งข้อมูลบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม คือ หัวหน้างาน และ ผู้ปฏิบัติงานข่าวในช่วงเวลาที่ศึกษา รวมทั้งสิ้น 8 คน เพื่อตรวจสอบข้อมูล ทำให้เข้าถึงพัฒนาการที่เกิดขึ้นและสาเหตุของการเกิดพัฒนาการ โดยทำการติดต่อกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยตรงเพื่อขอนัดหมายและ เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

การสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลทำมากกว่าหนึ่งครั้ง โดยจะกลับไปสัมภาษณ์ซ้ำเมื่อมีข้อสงสัย การสัมภาษณ์ซ้ำเป็นการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

แนวคำถามในการสัมภาษณ์ ประกอบไปด้วย

- การทำงานข่าวโทรทัศน์ของผู้ให้ข้อมูลในช่วงที่ศึกษา
- พัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในงานข่าวโทรทัศน์
- สาเหตุของการเปลี่ยนแปลง
- ผลกระทบที่เกิดกับการทำงานของผู้ให้ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา ศึกษาถึงพัฒนาการของงานข่าวโทรทัศน์และสาเหตุที่เกิดขึ้น
2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกมารวบรวมวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบและทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการที่เกิดขึ้นในงานข่าวโทรทัศน์ในช่วงระยะที่ศึกษา และสาเหตุของพัฒนาการ

การนำเสนอข้อมูล

ผลจากการศึกษาเรื่อง "พัฒนาการของงานข่าวโทรทัศน์ไทย พ.ศ. 2525 – 2538" ใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อนำเสนอข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- ลักษณะของงานข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทย ในด้าน องค์กรผู้ผลิตข่าว การทำงานของบุคลากร รูปแบบการนำเสนอและเนื้อหา ว่าเกิดพัฒนาการของงานข่าวโทรทัศน์อย่างไรบ้างในระหว่างปี พ.ศ. 2525 – 2538
- อธิบายสาเหตุของพัฒนาการที่เกิดขึ้นว่า เป็นผลมาจากปัจจัยใดบ้าง
- วิเคราะห์อภิปรายผลกระทบของพัฒนาการของงานข่าวโทรทัศน์ว่า ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างไรต่อสาธารณชนและสังคม